

V Hejciach spomínali na obeť leteckého nešťastia

Už sedem rokov uplynulo od tragickej nehody lietadla An-24 na kopci Borsó pri maďarskej obci Hejce. O život vtedy prišlo 42 slovenských vojakov vracajúcich sa z misie v Kosove. Nešťastie prežil len jediný - Martin Farkaš. V sobotu si pri pamätníku v obci Hejce uctili pamiatku obeť naši aj maďarskí štátni predstavitelia, zástupcovia ozbrojených síl, pozostalí i obyvatelia obce. „Nie je možné porátať, koľko životov sa podarilo slovenským odminovačom, vojakom strážnych čiat a iným špecialistom zachrániť. Aj v tom je ten krutý paradox, že pomáhali iným, no vy, ich blízki, ste sa ich nedočkali,“ uviedol v príhovore minister obrany Martin Glváč. Medzi smútiacimi ani tento rok nechýbal Jozef Novák, ktorému pri havárii zahynul syn. „Stále si dávam otázku, prečo sa to muselo stať,“ hovoril pre TASR s dojatím v hlase. Prítomní si uctili pamiatku obeť kladením vencov a zapálením sviečok. Na miesto nešťastia sa vrátil aj samotný Farkaš. „Mne je to

ľúto, že som nemohol nikomu viac pomôcť. Na druhej strane som hrdý, že si vieme na nich každý rok spomenúť,“ citovala vojaka agentúra. Farkaš v súčasnosti pracuje na štábe strategického plánovania ozbrojených síl. Vojenskú misiu si už v minulosti zopakoval. V roku 2010 pôsobil v Afganistane. Siedme výročie si pripomenuli aj vojaci viacerých útvarov, z ktorých boli obeť. Mechanizované družstvo Vojenského útvaru v Trebišove krátkou pietnou spomienkou pri pamätníku v priestoroch kasární aj za účasti niektorých pozostalých. Príslušníci vzdušných síl zorganizovali spomienkové stretnutie aj priamo v dopravnom krídle Kuchyňa. Po príhovore zástupcu veliteľa Mariána Benču nasledoval akt kladenia vencov a svätá omša. Ministerstvo obrany už odškodnilo všetkých pozostalých. Celková výška dosiahla približne 2,28 milióna eur. Odškodňovanie pozostalých bolo ukončené, potvrdil nám rezort obrany. (šao, red), HN 21/01/2013

Zdesení slovenskí minoriti v Albánsku

V Albánsku podpálili kostol, v ktorom pôsobia slovenskí misionári. Ako informovala Tlačová kancelária Konferencie biskupov Slovenska, kostol vo Fieri, pri ktorom pôsobia bratia minoriti zo slovenskej kustódie, podpálil v nedeľu z neznámych dôvodov mladý muž. „Kostol je vo vnútri celý čierny od dymu a sadzí. Všetky okná v kostole sú zničené,“ informuje predstavený minoritskej misie v Albánsku Jaroslav Mária Cár. Polícia už našla páchatel'a, ktorý sa k činu priznal. Predstavený minoritskej kustódie Tomáš Lesňák prosí o modlitebnú podporu pre slovenských misionárov v Albánsku a pre miestnu komunitu veriacich, aby táto udalosť nimi neotriasla, ale upevnila vo viere v Božiu prozreteľnosť a tiež pomohla nájsť ľudí, ktorí budú ochotní pomôcť pri obnove zničeného interiéru kostola.

sita, tasr
án Felix, Šport 24/01/2013

Cirkev si dokáže ustrážiť tajomstvá!

Pôvod 1,5 milióna dolárov, ktoré prišli do Trnavy, sa čoraz viac zamotáva. Najprv emeritný arcibiskup Ján Sokol tvrdil, že pochádzajú z dedičstva po bezdetných manželoch Garbovcov. Neskôr sa ukázalo, že manželka mali dcéru Darinu. Tá však netuší, akú sumu jej rodičia odkázali cirkvi. No prezradila, že právnik, ktorý túto záležitosť riešil, vôbec nebol dôveryhodný. To isté sa dá povedať aj o newyorskom arcibiskupovi, ktorému boli peniaze zverené!

V závere vlnajška sa odvolaný trnavský arcibiskup Róbert Bezák posťažoval, že mu v rokoch 2009 a 2010 na úrad prišlo 1,5 milióna dolárov, o pôvode ktorých nemal žiadne informácie. Šeky arcidiecéze odovzdal jeho predchodca Ján Sokol. Táto obrovská suma prišla cez investičnú spoločnosť Well Fargo. Podľa Sokolovho vyjadrenia išlo o peniaze po bezdetných manželoch Garbovcov, ktoré spravovala

newyorská arcidiecéza na čele s Edwardom Eganom. Nový Čas pritom už v decembri pripomenul, že americké noviny The New York Times ho opísali ako človeka, ktorý vie „zohnať peniaze“. Označili ho za „talent pre správu a získavanie peňazí“. Po niekoľkých týždňoch však prehovorila dcéra „bezdetných“ manželov Garbovcov Darina Kreitschitz, ktorá žije v Kalifornii. Po kontroverznej postave newyorského arcibiskupa sa tak vďaka nej v tomto príbehu objavuje ďalšia, nie príliš dôveryhodná osoba. Je ňou právnik, ktorý prevod dedičstva riešil. „Môj otec bol veľmi veriaci človek, niekoľko miliónov dolárov nechal na katolícku cirkev, ale presne netuším, koľko to bolo. To mi nepovedal. Tieto jeho záležitosti riešil jeden právnik, ktorého som ja nikdy nepovažovala za dôveryhodného,“ povedala novinám Új Szó Darina. „V záвете ale stojí, že peniaze možno minúť len na dobročinné ciele. Z toho,

čo som sa však dozvedela, mi je jasné, že dobrú vôľu môjho otca riadne zneužili,“ dodala. Darina pripustila aj to, že nadáciu mohli zneužiť aj na pranie špinavých peňazí. „Som si však istá, že to sa presne nikto nikdy nedozvie, ako to vlastne bolo. Cirkev je silnou inštitúciou, ktorá si dokáže ustrážiť svoje tajomstvá,“ dodala. Túto jej domnienku len potvrdzujú oficiálne vyjadrenia slovenských biskupov. „KBS nevstupuje do ekonomiky jednotlivých diecéz,“ bola pred pár dňami odpoveď hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika na otázku Nového Času, či preverovali nejasnosti vo financovaní Trnavskej arcidiecézy. Odpoveďou z Trnavy je len mlčanie. (ms, luk), Nový Čas 22/01/2013

Edward Garba daroval cirkvi časť majetku. Sokol tvrdil, že 1,5 milióna dolárov prišlo z dedičstva po bezdetných manželoch.

Myslím, že tu ide o veľmi veľký podvod!

Dcéra manželov, ktorí nechali dedičstvo Trnavskej arcidiecézy

BRATISLAVA - Americkí Slováci Garbovci, ktorých spomenul ako vysvetlenie pôvodu 1,5 milióna dolárov arcibiskup Ján Sokol, si naozaj v poslednom závete priali odkázať dividendy Trnavskej arcidiecézy. Dcéra Garbovcov Darina, ktorá informáciu potvrdila, však pripustila, že nadáciu založenú na charitatívne ciele jej otca niekto zneužil na pranie špinavých peňazí

Okolo netransparentného financovania Trnavskej arcidiecézy za čias Jána Sokola pribúda viac otázok. Najnovšie prehovorila dcéra nebohých manželov Garbovcov, Darina Kreitschnitz. Domnieva sa, že dedičstvo po jej otcovi sa stalo predmetom podvodu. Sokol tvrdil, že dar odkázal bezdetný pár, no Garbovci mali dcéru Darinu, ktorá v súčasnosti žije v Kalifornii. Tá sa podľa denníka Új Szó zasmiala, keď sa dozvedela, že jej rodičia nemali mať žiadne dieťa. Sokol, ktorý podľa vlastných slov od nich mal získať 1,5 milióna dolárov, zosnulých manželov označil za svojich priateľov. Ich dcéra však Sokolovo meno údajne nikdy nepočula. „V poslednej vôli nie je spomenuté meno Jána Sokola, nikdy som o tomto človeku nepočula, napriek tomu, že som poznala blízkych priateľov otca,“ povedala pre Új Szó. Podľa nej je síce pravda, že jej otec vyjadril v závete vôľu založiť nadáciu Edward and Martha Garba? s Charitable Trust, výnosy z nej však mali byť delené medzi T r n a v s k ú a Newyorskú arcidiecézu pomerom 2:1. „Disponovať peniazmi mal vždy štatutár arcidiecézy, ale v závete je vyslovene zdôraznené, že ich nemôže použiť pre osobné záujmy, ale iba na pomoc chudobným a odkázaným, teda na dobročinnosť. Sú tam presne vymenované aj okolnosti a podmienky, za akých sa môžu peniaze použiť,“ spomína si Darina. Podľa jej svedectva mal teda od roku 2009 dostávať šeky Róbert Bezák a nie Sokol. Prečo práve on prišiel za Bezákom so šekmi, nie je jasné, keďže už nebol štatutárom arcidiecézy. Hoci manželia zomreli v roku

Zdania milodary?

Ľudia dajú, koľko môžu, aby sa nemuseli hanbiť

Rozpútalo to diskusiu. Náš denník vám včera priniesol hrubý odhad, že štát ročne prichádza takmer o 16 miliónov eur tým, že nezdaňuje dary pre rímskokatolícku cirkev. Ozvali sa nám čitatelia, ktorí sú síce veriaci, ale nepáčia sa im praktiky, ako cirkev peniaze vyberá. Čo s tým budú robiť politici?

Podľa nášho prieskumu veriaci dávajú za svadby, krsty a pohreby v priemere od 30 do 100 eur. Do zvončeka počas omše zvyknú hádzať od 20 centov do 10 eur. Vypočítali sme, že za rok môžu vyzbierať na „poplatkoch“ za obrady viac ako 68 miliónov eur. Ak by z toho museli platiť daň, rozpočet by bol bohatší takmer o 16 miliónov eur. Niektorí naši čitatelia vyčítali cirkvi aj spôsob, akým ich od nich farári vyberajú. „Mali sme svadbu v Záhorskej Bystrici. Keď sme sa pýtali, koľko treba za omšu zaplatiť, farár nezabudol podotknúť, aby sme si uvedomili, koľko ľudí kvôli našej svadbe príde pomáhať,“ povedala nám Lucia (27). V Snine zverejňujú výšku milodarov v spravodajcovi a v Šajdíkových Humenciach výšku príspevku mladomanželov vyhlasujú na druhý deň na omši. „Ľudia dajú, koľko môžu, aby sa nemuseli hanbiť, že dali málo,“ dozvedeli sme sa od ďalšej čitateľky.

Šikovná firma

Konanie duchovných sme išli preklepnúť aj my do kostola v Devínskej Novej Vsi. Farár bol milý, a keď sme sa ho opýtali na to, koľko treba dať na svadbu, povedal: „To nestojí za reč, je to len pár drobných pre organistu.“ Na skúsenosti našich čitateľov sme sa opýtali marketingového odborníka. „Cirkev je jedna z najlepšie zarábajúcich „firiem“ na svete. Podobne ako firmy, ktoré cieľia na detských spotrebiteľov, aj cirkev pracuje s citovým vydieraním ako marketingovým ná-

strojom. Zároveň sa tvári ako neziskovka, ktorá potrebuje štátne dotácie. Je to šikovné a človek by povedal, že aj dlhodobu neudržateľnú a cirkvi pritom tak fungujú stáročia,“ povedal nám spolujaziteľ reklamnej agentúry Róbert Slovák.

Čo na to politici?

Daniel Krajcer, SaS: Ťažko si administratívne predstaviť, že by sa zdaňovali milodary. Vnímame to ako dary cirkvi a je to naozaj na nich, na čo ich použijú. Mali by však evidovať vynakladanie týchto peňazí. S podrobnejším súpisom majetku by mala prísť sama cirkev.

Igor Matovič, OĽaNO: Zdaňovanie milodarov cirkvi je podľa mňa zbytočné. Ak niekto daruje peniaze, tie už raz zdanené boli. To by sa potom mali zdaňovať aj peniaze na detskú onkológiu a to sa mi zdá choré. Na druhej strane by ani samotnej cirkvi neuškodil súpis majetku.

Pavol Frešo, SDKÚ: Tie peniaze sú darom a na dar sa daň nevzťahuje. Je nesprávne zdaňovať dar človeka cirkvi. Súpis majetku cirkví by bol možný len po dohode s cirkvami.

Peter Kažimír, minister financií, Smer: Ministerstvo financií nemá v pláne zdaňovanie milodarov pre cirkev.

Béla Bugár, Most-Híd: Most-Híd nie je za takúto iniciatívu, keďže žiadne čiastkové úpravy nepomôžu ani cirkvi, ani štátu. Na druhej strane sa cirkev stará o pamiatky, ako napr. kostoly, a štát za to neplatí. Čo sa týka súpisu majetku, je to na dohode medzi cirkvou a štátom.

Ján Figeľ, KDH: KDH nepodporuje nové dane a zvyšovanie daňového zaťaženia. Považujeme za antisociálne opakovane zdaňovať peniaze, ktoré ľudia dobrovoľne venujú na charitu, zbierky, na misie, detské domovy a podobne.

pfk, ep

Plus jeden deň 19/01/2013

2001, peniaze z dividend sa v účtovných knihách arcidiecézy až do roku 2009 nemali objaviť. „To je veľmi zaujímavé, myslím, že tu ide o veľmi veľký podvod,“ nazdáva sa dcéra zosnulých, ktorá spochybnila celé nakladanie s peniazmi. Na otázku denníka, či si vie predstaviť,

že tento dobročinný fond bol použiť na pranie špinavých peňazí, odpovedala dcéra zosnulých takto: „Mám silné podozrenie,“ poznamenala s tým, že z toho, čo sa dozvedela, jej je jasné, že dobrú vôľu jej otca riadne zneužili. (jgl, ml)

Nový Čas 21/01/2013

Pochybné dedičstvo z USA

Škandály Jána Sokola pokračujú. Emeritný arcibiskup si najnovšie musel vypočúť obvinenia z finančného podvodu. Adresovala mu ich dcéra zosnulých manželov Garbovcov, ktorí v minulosti svoj majetok odkázali Trnavskej arcidiecéze. Prevody peňazí podľa nej zavŕňajú podvodom.

Celú kauzu rozbehli tieto dva šeky na 1,5 milióna dolárov. Robertovi Bezákovi ich pred 2 rokmi bez vysvetlenia odovzdal arcibiskup Sokol.

Nakrútené 16. 12. 2012

Robert Bezák, emeritný arcibiskup: „Nie je to až také potešenie keď dostanete peniaze, o ktorých neviete odkiaľ sú.“

Reportér TA3: „Peniaze mali prísť Jánovi Sokolovi z fondácie manželov Garbovcov. Bezdetní americkí Slováci mu vraj výnosy zo svojho dedičstva odkázali v testamente. Nám sa ale podarilo zistiť, že bezdetní manželvia mali v skutočnosti dcéru. 65-ročná Darina Kreitschitz žije v Kalifornii a na závet svojich rodičov si spomína úplne inak ako arcibiskup Sokol.“

„Určite to nemohlo byť viac ako milión dolárov len v jednom roku,

veď otec nebol milionár, to nie je možné aby prišli na Slovensko takéto sumy. Veď my sme neboli žiadni milionári.“

Reportér TA3: „Odkiaľ sa tak dostal Ján Sokol k miliónom dolárov tak zostáva otázne. Podľa Roberta Bezáka neexistujú ani žiadne oficiálne dokumenty alebo testament, ktoré by potvrdili prevody peňazí.“

Hovorí Robert Bezák, emeritný arcibiskup: „My sme dokonca až tak ďaleko museli ísť, že sme tieto peniaze nepoužívali keďže sme ich nevedeli identifikovať. Založili sme špeciálny účet pokiaľ nevyšetríme prečo prišli.“

„Neviem presnú sumu akú otec po sebe zanechal, ale určite to neboli milióny. Tam možno hovoriť tak o desiatkach tisícov dolárov. Rozhodne si budem všetko zisťovať. To sa mi celé zdá ako poriadny podvod.“

Reportér TA3: „Na celú kauzu sme sa chceli opýtať aj Jána Sokola. Emeritný arcibiskup Sokol ale na naše otázky dlhodobo nereaguje.“

Lukáš Zuzelka, TA3, 21/01/2013

14 krádeží v kostoloch

Aj kostoly, cintoríny a iné pietne miesta sa stávajú terčom zlodejov. Pre pár drobných zo zvončekov sú schopní dvre do kostola rozseknúť sekerou. V minulom roku polícia v banskobystrickom kraji riešila štrnásť takýchto prípadov. Zlodeji a vandali sa nezastavia pred ničím. Tam, kde sa iní chodia modliť, či spomínať na svojich predkov, oni chodia kradnúť a ničieť. Len pred pár týždňami sa do grécko-katolíckeho kostola v Šumiaci touto sekerou vlámali trinásť a štrnásťroční súrodenci. Hneď na druhý deň skončili aj s rodičmi na policajnej stanici. Zo sakristie ukradli niekoľko kil mincí v hodnote takmer dvetisíc eur.

(Začiatok archívneho záznamu, 31.12.2012)

Pani Mária, obyvateľka Šumiaca: „To je veľká hanba. Ja si to myslím, že to normálny človek to nedokáže. To len také bludáre, čo sa im robíť nechce a len peniaze ako by mali.“ (Koniec archívneho záznamu, 31.12.2012)

Redaktorka: „Zvolenčanov v lete šokovali vandali, ktorí zmesou trávy

a kvetov pokreslili kostol na námestí. Fasádu museli vyčistiť a nanovo vymaľovať.“

(Začiatok archívneho záznamu, 11.9.2012)

Vojtech Nepšinský, dekan: „Nemajú právo žiť medzi ľuďmi. Nech idú do hory medzi medvede.“ (Koniec archívneho záznamu, 11.9.2012)

Mária Faltániová, hovorkyňa KR PZ Banská Bystrica: „V roku 2012 polícia v Banskobystrickom kraji zaevidovala štrnásť prípadov krádeží alebo krádeží vlámaním na pietnych miestach. Sedem prípadov polícia objasnila.“

Redaktorka: „V Šipiciach zlodeji zrejme na objednávku ukradli zo zvonice dva veľké sto a dvestokilové bronzové zvony.“

(Začiatok archívneho záznamu, 2.9.2012)

Ján Uday, kostolník: „Čo ma napadlo? Že ktorá sviňa to mohla vlastne urobiť.“ (Koniec archívneho záznamu, 2.9.2012)

Redaktorka: „Podľa psychológa

Nezvyčajné fresky

V stredovekom kostole v Turni nad Bodvou sa našli pozostatky nevedených fresiek. Obnova svätyne by sa mala dokončiť do roka. Rekonštrukcia sa realizuje najmä zo štátnych a župných zdrojov.

Tento gotický výklenok je už plne zreštaurovaný, Maďarsko nám naň poskytlo milión forintov“, vysvetľuje duchovný Atilla Juhász, ako aj to, ako vyzeral pred rokmi. Tento záber je z roku 1997, tento bol zhotovený v roku 2004 po ich objavení.

Peter Gomboš, akademický maliar, reštaurátor: „Oni sa svojou výtvornou kvalitou úplne vymykajú nielen regiónu, ale dá sa skonštatovať, že vlastne na území celého územia Uhorska stredovekého nie je priama analógia k takýmto nástenným maľbám. Tým sú výnimočné.“

Redaktor: „Fresky z prvej polovice 15. storočia vznikli v období reformácie, no obnova omietky koncom 19. storočia ich takmer úplne zničila. Odborníci na území Uhorska doteraz registrujú tri takéto vysokokvalitné fresky.“

Juhász Attila, rímsko-katolícky farár: „Na komplexnú obnovu interiéru a exteriéru kostola budeme potrebovať asi milión eur. V rámci obnovy chceme kostolu prinavrátiť jeho pôvodnú podobu.“

Redaktor: „Kostol ukrýva mnoho tajomstiev. Zaujímavosťou je, že novšou fresku v bočnej lodi objavil Mór Jókai, keď ho počas návštevy náhodou zatvorili do kostola.“

STV 2, 18/01/2013

takýmto zlodejom a vandalom chýbajú mravné zásady a ich hodnoty sú otáznne.“

Jindřich Cupák, psychológ: „Jednak sa jedná o nedostatok charakteru, nedostatok rešpektu ku miestam, ku ktorým máme prirodzenú úctu. Nemajú dostatočne zvnútornené mravné zásady. Tam akékoľvek výčitky svedomia chýbajú.“

Redaktorka: „Či svedomie vôbec trápilo týchto dvoch súrodencov z Horehronia nevedno. Ich mama tento prehrešok vraj riešila aj bitkou. Staršiemu však za krádež peňazí z kostola hrozí aj väzenie.“ **Katarína Juričková,**

TV JOJ, 19:00 20/01/2013

Taliancky učiteľ zabíja na Twitteri celebrity

Fidel Castro, Michail Gorbačov alebo pápež Benedikt XVI. Týchto ľudí Talian Tommaso Debenedetti „zabil“ vo falošných správach na internetovej sieti Twitter. Odhalil tak odfláknuté novinárske praktiky a sebe zaistil celosvetovú slávu, napísala agentúra AFP. Zatiaľ poslednou obeťou Debenedettiho nezvyčajného koníčka sa stala britská spisovateľka J. K. Rowlingová, ktorej smrť pri nehode oznámil prostredníctvom falošného účtu predstierajúceho, že patrí spisovateľovi Johnovi Le Carre. „Smrť na Twitteri funguje dobre,“ povedal v telefonickom rozhovore štyridsiatnik Debenedetti, ktorý učí literatúru na jednej z rímskych škôl. Keď vraj videl, že jeho „Le Carreovský“ účet na Twitteri už má 2 500 priateľov vrátane veľkých britských, nemeckých a amerických médií, rozhodol sa, že to bude práve John Le Carre, kto oznámi, že J. K. Rowlingová zomrela. Jeho tweet potom putoval ďalej a jedna z čílskych televíznych staníc vzala jeho falošnú správu ako fakt. Debenedetti sa týmto spôsobom vraj len snaží ukázať, že Twitter sa stal tlačovou agentúrou - a to tou najmenej spoľahlivou na svete. „Bohužiaľ žurnalistika pracuje na základe rýchlosti. Falošné správy sa šíria exponenciálne,“ povedal s tým, že len čo správu preberú a prepošlú po Twitteri novinári, dodávajú tým dôveryhodnosť nepotvrdeným či úplne falošným zvestiam, aj keby ich nakoniec nezverejnili. „Na konci už každý zabudne, kde bol prapôvodný zdroj,“ dodal Debenedetti. Medzi svoje mnohé „úspechy“ počíta okrem iného aj to, že prinútil hovorca Vatikánu Federika Lombardiho poprieť pápežovu smrť po tom, čo Debenedetti poslal falošný tweet z falošného účtu kardinála Tarcisia Bertoneho, ktorý je druhým mužom v hierarchii Vati-

kánu po pápežovi Benediktovi XVI. Tvrdí tiež, že jeho tweet oznamujúci smrť sýrskeho prezidenta Bašára Asada zdvihol cenu ropy a ďalší o úmrtí niekdajšieho sovietskeho prezidenta Michaila Gorbačova niekoho zmiatol natoľko, že túto informáciu promptne doplnil do jeho stránky na internetovej encyklopédii Wikipedia. Debenedetti všetkým týmto veciam hovorí „moje hry“ a zdá sa, že mu vôbec nerobia starosti žiadne problémy či nepríjemné pocity, ktoré môžu spôsobiť. Vždy vraj otvorene vyjde s farbou a poprie nepravdivú zvesť hodinu po tom, čo ju prvýkrát vypustil po Twitteri. „Zameriavajte sa len na postavy, ktoré majú dostatok prostriedkov veľmi rýchlo na nepravdivú správu zareagovať. Nikdy by som neoznámil smrť menej známeho spisovateľa alebo napríklad môjho suseda,“ dodal. „Nechcem zísť príliš ďaleko. Nie som krivák.“ Novinári by podľa neho mali byť prezieravejší a vykonať všetky potrebné overenia, predovšetkým v prípade lokálnych médií, rádií a internetových spravodajských serverov, ktoré do podobných pascí padajú najľahšie. „Chcel som len poukázať na zraniteľnosť sociálnych médií, kde ktokoľvek môže byť kýmkoľvek,“ povedal. Okrem falošných úmrtí Debenedetti predvádza aj svoju literárnu stránku - na Facebooku má falošné stránky ako spisovateľa Umberto Eco a Mario Vargas Llosa, kde ich necháva hovoriť neuveriteľné veci, ktoré nikdy nevypustili z úst. Vnuk slávneho talianskeho literárneho kritika je tiež autorom desiatok falošných rozhovorov so slávnymi spisovateľmi, ktoré sa mu údajne podarilo vydať v celom rade médií ako pravé. Rozhodne však nič neľutuje. „Jednoducho som chcel len zistiť, ako ďaleko sa v tomto dá zísť,“ tvrdí. (čtk), [Pravda 24/01/2013]

Proglas odznie v taliančine

V rímskom parlamente sa 31. januára uskutoční slovensko-taliancky seminár pri príležitosti 1150. výročia misie Cyrila a Metoda na Veľkej Morave s názvom Le parole degli slavi (Slová Slovanov). Okrem odborných referátov zaznie aj Proglas v talianskom preklade, ktorý na Slovenskom veľvyslanectve v Ríme prednesie Marco Belocchi. Ukážky z vlastnej tvorby prednesú slovenskí básnici Dana Podracká, Ján Zambor a Daniel Pastirčák.

(kul), Pravda 23/01/2013

Ekumenický Týždeň modlitieb

Týždeň je jedným z najväčších spoločných podujatí kresťanských cirkví. Omše sa konajú v kostoloch všetkých historických cirkví. V Rožňave sa v utorok modlili veriaci za jednotu kresťanov v katolíckom kostole, dnes sa konajú modlitby v reformovanom kostole a vo štvrtok zasa v evanjelickom kostole. Návrh textov tohtoročného Týždňa modlitieb pripravilo Indické študentské kresťanské hnutie. STV 2, 23/01/2013

Na Charlesa ešte nepadol

Kostolík sv. Matúša v Zolnej z 13. storočia, ktorý sa považuje za jednu z najstarších zachovalých stavieb v okrese Zvolen, potrebuje nutnú opravu. Kultúrna pamiatka má značne poškodené murivo. Nefunguje ani šindľová strecha a do objektu začína zatekať. O kostol v Zolnej sa začali ľudia zaujímať po roku 2000, keď ho navštívil britský princ Charles. Turisti sa doň môžu dostať vždy v nedeľu. Cez týždeň robí sprievodcu poverená osoba z obce. (tasr)

Plus jeden deň 24/01/2013

Areál kostola bude pamiatkou

Pamiatkový úrad rozšíril Národnú kultúrnu pamiatku kostol sv. Petra a Pavla v Matiašovciach v okrese Kežmarok o ohradný múr, cintorín pri kostole a sadovnícku úpravu v areáli kostola. Samotný kostol je kultúrnou pamiatkou už od roku 1963. Zároveň vyhlásil za národnú kultúrnu pamiatku aj Krížovú cestu v Matiašovciach, ktorá je „vstavaná do múra okolo kostola sv. Petra a Pavla“. „Rozhodnutie o rozšírení kostola a vyhlásení krížovej cesty za národnú kultúrnu pamiatku ešte nie sú právoplatné. Čakáme ešte na vrátenie verejnej vyhlášky z miestneho obecného úradu a uplynutie lehoty na odvolanie,“ uviedol Peter Škulavík z Pamiatkového úradu.

(sita), Pravda 24/01/2013

Zostanú v Európe len moslimovia a ateisti?

Tvár starého kontinentu vykreslia sekularizácia, imigrácia a demografia. Veľmi pravdepodobne bude iná, než si dnes mnohí predstavujú.

Viete, čo práve teraz robia v teokratickom Iráne? Demograficky vzaté, vymierajú. Ešte rýchlejšie ako vyspelá Európa. Ak si zo školy pamätáte, že moslimský svet prudko rastie, pamätáte si dobre. Ale odvtedy sa veci prudko zmenili. Plodnosť (počet detí, ktoré sa v priemere narodia jednej žene) prudko klesla. To sa týka celého moslimského sveta. Vlastne, celého sveta. Na Slovensku sa často hovorí o tom, že budeme mať veľký dôchodcovský problém. Pretože nám plodnosť klesla z troch na polovicu. Lenže čo potom taký Irán?

Stále menšina

Zatiaľ čo moslimovia majú doma boom za sebou, v Európe je to inak. Dnes v nej tvoria asi šesť percent populácie, každoročne ich pribudne asi tri štvrté milióna. Napriek všetkým poplašným správam v tomto storočí neovládnu Európu, aspoň nie konvenčným spôsobom. Pri zachovaní súčasných trendov imigrácie a pôrodnosti by ich tu o päťdesiat rokov malo byť asi dvadsať percent. Má to výhody aj nevýhody. Najsilnejší politici Únie Angela Merkelová či James Cameron si myslia, že starý kontinent nezvládol projekt multikulturalizmu. Že prenos tunajších hodnôt a životného štýlu prisťahovalcov sa nepodaril. Hoci sa zdalo, že prirodzeným spojencom ateistov za zachovanie západnej kultúry budú kresťania, dnes je ťažké na to stavať. Svetu veriacich a neveriacich Európanov sa od seba vzdiaľujú a budú sa vzdľať čoraz viac. Rásť budú odstup a podozrievavosť. Prípadovou štúdiou sú škandály ohľadom zneužívania neplnoletých (a spôsob, ako ich Vatikán riešil). Záujem médií a verejnosti o túto tému spôsobil, že podľa prieskumov verejnej mienky sú kňazi pokladaní za výrazne rizikové osoby. Staršie i novšie prieskumy tvrdia opak. A napríklad rizikovosť podobných profesií (učitelia, vychovávateľia) je v USA násobne vyššia.

Iné svety

Oddelovanie svetov nebude súvisieť len s tým, že sa Európa sekularizuje, ale aj s vývojom kresťanstva. Od-kresťančovanie Európy v dvadsiatom storočí je fakt. Najlepšie to vidno na

nízkom počte aktívnych veriacich a na počte kňazov a rehoľníkov a ich veku. Napríklad vo Francúzsku či v Anglicku sa ku kresťanstvu síce hlási takmer polovica obyvateľstva, no návštevnosť bohoslužieb aspoň raz za týždeň nedosahuje ani desať percent. Väčšina tých, čo sa hlási ku kresťanom, sa na ich nezúčastňuje ani raz mesačne. Preto sú označovaní za kultúrnych kresťanov, nie presvedčených kresťanov. Kto radí, že cirkvi by sa mali zmeniť, ak chcú viac bodovať, má pravdu. No modernizáciou to nejde. Skúsenosti ukazujú, že oveľa úspešnejšie sú tie americké katolícke diecézy, ktoré sa vracajú ku konzervatívnejšiemu štýlu. Počet adeptov na kňazstvo v nich rastie, zatiaľ čo v modernejších diecézach upadá. Lepšie sa tam tiež darí konzervatívnym protestantským cirkvám ako liberálnym. Platí to aj pre Európu, zvlášť pre silne sekularizované krajiny, ako je Francúzsko. Anglikánska cirkev, výrazne liberálnejšia ako katolícka, zaznamenáva rýchlejší pokles. Aj z Vatikánu vidieť tendenciu spomaliť z modernistického ducha našartovaného druhým vatikánskym koncilom pred polstoročím. Atmosféru „podnešňovania“ katolíckej cirkvi dnes pripomína napríklad fotka biskupov Ratzingera a Rahnera, ako v obleku a kravatách pijú pivo a fajčia (to iba Rahner). Za zmienku stojí tiež prudký rast hnutí ako neokatechumenát, charizmatických hnutí, boom putovania či silnejúci fenomén konzervatívnych protestantov, zvlášť evanjelikálov.

Kto ťaží z multikultúry

V západnom svete tak budeme sledovať dva fenomény: na jednej strane vzrastajúcu sekularizáciu, na druhej strane rast konzervatívneho kresťanstva. To bude znamenať silnejúce kolízie, v ktorých budú za kratší koniec ťahať kresťania, keďže je ich menej. Príkladom je Veľká Británia, kde súdy opakovane potvrdili právo zamestnávateľa zakázať na pracovisku nosenie krížika na retiazke. Na Európsky súd pre ľudské práva sa dostali štyri prípady, pôvodný verdikt zvrátil v jednom prípade. To je však symbolická rovina. V tej praktickej sú to témy ako sexuálna výchova v školách či zavádzanie neheterosexuálnych manželstiev. Keď sa to rozmení na drobné, dotkne sa to mnohých profesií od psychologov v poradniach cez učiteľov, sociálnych

pracovníkov v adopčných agentúrach či sobášnych úradníkov. Vo všetkých spomínaných prípadoch existujú rozhodnutia z USA či Veľkej Británie, podľa ktorých je náboženská výhrada diskriminujúca. Je možné, že v tomto prostredí budú napokon pre kresťanov koalíčnými partnermi skôr moslimovia či iné vierovyznania proti sekulárnemu tlaku. Príkladom sú januárové masové protesty vo Francúzsku, kde sa spojili vierovyznania a spolu vytvorili niekoľkostotisícovú demonstráciu za tradičnú rodinu. Islam však zďaleka nie je jediné náboženstvo, ktoré sa dováža do Európy. Kresťanstvo tiež výrazne ťaží z multikultúry. Imigrácia z afrických krajín či Filipín či Latinskej Ameriky prináša do Európy katolíkov aj protestantov. V Londýne je dnes viac praktizujúcich kresťanov ako pred desiatimi rokmi. Tamajšie katolícke semináre majú najviac adeptov za posledných dvadsať rokov a vďačia za to aj imigrácii. Podľa niektorých odhadov je kresťanská a moslimská imigrácia do Európy vyrovnaná, podľa iných je to v prospech moslimov v pomere tri ku dvom.

Demografia a osud

Rastúci sekularizmus, konzervatívne náboženské ostrovy a imigrácia nie sú to jediné, čo bude vykresľovať vzťah medzi náboženstvom a sekularizmom. Svoje povie aj demografia. Keď sa pozrieme na Slovensko, Poľsko či Taliansko, teda krajiny s vysokým podielom kresťanov, a počet detí, ktoré sa tam rodia, zdá sa, že vzťah medzi náboženstvom a počtom detí neexistuje. Všetky spomínané krajiny sú v plodnosti pod „pohanským“ severom či západom. Znamená to, že náboženstvo a demografia nesúvisia? (Pozrime sa na tabuľku) Nejde teda ani tak o rozdiely medzi náboženstvami či medzi ateistami a veriacimi, ale o rozdiely v miere praktizovania viery. Ateisti/neveriaci a kultúrni kresťania sa v demografickom vnímaní správajú takmer rovnako. Tí, ktorí vyčnievajú, sú praktizujúci kresťania. Takáto súvislosť neukazuje pri žiadnom inom rozdelení, či podľa životnej úrovne, alebo dosiahnutého vzdelania. Zdá sa, že po prudkých zmenách v demografickom správaní je najvýznamnejším demografickým faktorom hĺbka náboženského cítenia. S celkovým pádom plodnosti sa zvyšuje dôležitosť

relatívnych rozdielov medzi neveriacimi (a nepraktizujúcimi) a aktívnymi veriacimi. Ak je plodnosť prvých spomínaných na úrovni tri a druhých na úrovni štyri, spoločnosť sa stále môže sekularizovať, keďže rozdiel v plodnostiach nestačí vyrovnávať stratu viery u veriacich. Ak je však rozdiel napríklad 1,3 verzus 2,2, podiel detí z veriacich rodín na celkovom počte detí sa pomerne rýchlo zvyšuje. Môže zabezpečiť rast podielu veriacich v spoločnosti aj pri pomerne vysokej „odpadlícosti“ od viery. Demografické nožnice medzi praktizujúcimi a ostatnými sa výrazne otvárajú od druhej polovice dvadsiateho storočia, odkedy upadá zvykové náboženstvo a narastajú rozdiely medzi aktívnymi veriacimi a ostatnými. S mladšími ročníkmi sa tento efekt výrazne zosilňuje. Pokiaľ ide o Slovensko, novšie dáta o vzťahu medzi stupňom religiozity a počtom detí nemáme. No niečo predsa len vieme. Napríklad porovnať výskyt náboženskej príslušnosti z posledného sčítania a niekoľkoročný vývoj plodnosti v okresoch. Vec zľahčuje zistenie, že výrazne nábožensky nadpriemerné okresy nie sú rómske, až na malú levošckú výnimku. Výsledok neprekvapí, pätina nábožensky nadpriemerných okresov sú nadpriemerné plodné (najmä Orava a Kysuce) a najmenej náboženské okresy sú najmenej

plodné (Bratislava I - V., Banskobystrický kraj či južné Slovensko). Podľa sčítania z 2001 (z nového sčítania dáta ešte nie sú) je rozdiel medzi katolíckami a ženami bez vyznania 1,86 verzus 1,26 (evanjeličky 1,76). Príkladom, akú úlohu môže zohrávať náboženská demografia, je Izrael. Pred dvadsiatimi rokmi malá, takmer exotická skupina ultraortodoxných Haredim bude už o desať rokov tvoriť dvadsať percent tamojšej populácie. A bude jedným z najsilnejších politických blokov.

Prinútení vybrať si

Či je možné výrazne zvrátiť trend poklesu plodnosti, nevieme. S tým, ako štát výrazne vstupuje do sociálnej oblasti, znížila sa aj kedysi prirodzená motivácia mať deti pre starobu. Matky, ktoré časť kariéry vymenia za starostlivosť o deti, stávajú sa sponzorom tých, ktorí takúto voľbu neurobia. Teda sú za svoju voľbu potrestané.

Počet detí závisí od zbožnosti

návštevnosť bohoslužieb USA Európa severná Európa západná Európa východná Európa južná Európa

viac ráz týždenne	2,34	2,74	2,52	4,17	2,65	1,83
raz týždenne	2,17	2,23	2,58	2,35	2,46	1,74
1 - 3 razy mesačne	2,12	1,93	2,24	1,97	1,93	1,8
menej ako raz mesačne	1,86	1,83	2,23	1,91	1,74	1,67
nikdy	1,70	1,79	2,16	1,68	1,81	1,44

Zdroj - European Values Survey, National Survey of Family Growth

Je možné, že napokon budú pre kresťanov koalíčnými partnermi skôr moslimovia či iné vierovyznania proti sekulárnemu tlaku.

František Múčka, SME 22/01/2013

Kto sú tajomní Garbovci?

Kauza Sokol

Po stopách rodiny, ktorá vraj darovala Trnavskej arcidiecéze 1,5 milióna dolárov

Pátrali sme po záhadnej rodine Američana Edwarda Garbu (+ 79), ktorého poslednou vôľou podľa bývalého arcibiskupa Sokola bolo štedro obdarovať Trnavskú arcidiecézu. Z jeho pozostalosti dostala 1,5 milióna amerických dolárov. Kde pôsobil, čím sa živil Garba a jeho žena Martha (+ 82), že dokázali nazhromaždiť taký obrovský majetok?

Manželia Garbovci sa dostali prvýkrát do povedomia Slovákov pri kauze súvisiacej s emeritným arcibiskupom Jánom Sokolom (79). V jeho rodných Jacovciach pri Topoľčanoch totiž vyrastá honosný domov pre seniorov. Nejasné financovanie projektu vyvolalo vlnu otázok. Sokol tvrdil, že peniaze na túto výstavbu dostal

od bezdetných manželov Garbovcov, ktorí vraj boli jeho priateľmi. Ukázalo sa však, že majú dcéru Darinu Kreitschitz, ktorá žije v Kalifornii, a dvoch už dospelých vnukov. „V závete meno Ján Sokol nie je. Nikdy som ho ani nepočula, a to napriek tomu, že som poznala priateľov mojich rodičov,“ prezradila Darina pre denník Új Szó. Na rovinu povedala, že to celé vyzerá na pekný podvod. Okrem toho si myslí, že jej rodičia nemohli byť ani takí bohatí, aby darovali na Slovensku takú veľkú sumu peňazí.

Žil pre zahraničných Slovákov

Edward Garba má slovenské korene, ale narodil sa v USA. Celých 30 rokov bol zamestnancom a neskôr finančným viceprezidentom spoločnosti Interpublic Group of Companies na Manhattane. „Medzinárodná reklamná a PR spoločnosť je 4. najväčšou na svete a zamestnáva 41-tisíc ľudí,“

píše o spoločnosti Wikipédia. Garba však na svoje korene nezabudol. Šéfoval Slovensko-americkému kultúrnemu centru, pôsobil v Slovenskej lige Ameriky a bol členom Svetového kongresu Slovákov. Podľa jeho dcéry často prispieval na charitu. Pôsobil ako „eucharistic minister“, čo znamená mimoriadny kňaz zo svetského prostredia. So svojou ženou Marthou žil v newyorskom Larchmonte, ktorý sa nachádza 29 kilometrov od Manhattanu. To, že Edward Garba patril k významnejším ľuďom, potvrdzuje aj nekrológ uverejnený v The New York Times. Martha pôsobila v združení Americkí priatelia Českej republiky, kde pomáhala pri vzniku pamätníka T. G. Masaryka. Finančne podporovala aj republikánsku stranu. Ich dcéra Darina (65) žije v kalifornskom meste Ventura, má dvoch synov Sebastiana a Nicholasa.

JÁN SOKOL: Tvrdil, že Garbovcí poslali na účet diecézy milióny.

LARCHMONT: V tejto časti New Yorku žili Garbovcí.

Vypočuje polícia dcéru Garbovcov?

Výšetrovateľ vedie trestné stíhanie za skresľovanie údajov hospodárskej evidencie v Trnavskej arcidiecéze. Keďže podľa našich informácií nie sú v účtovníctve dary od „bezdetného“ manželského páru Garbovcov, pri vyšetovaní by mohla pomôcť výpoveď ich dcéry Dariny, ktorá žije v Kalifornii. „Ak ide o relevantné informácie súvisiace s prípadom, budeme sa nimi zaoberať,“ povedala Andrea Dobiášová z policajného prezídia. A ako reaguje Konferencia biskupov Slovenska na vyjadrenia Dariny Kreitschitz, že peniaze jej rodičov sa stali súčasťou podvodu? „Počkáme na závery vyšetovania,“ povedal hovorca Jozef Kováčik.

Cirkev milovala aj sestra

Edward Garba mal o tri roky staršiu sestru Ludmilu Galko. Tá pravidelne navštevovala Kostol sv. Michaela archanjela, kde mala pred dvomi rokmi pohreb. Zaujímavé je, že ju najbližší v nekrológu oslovujú „babi“.

Pedofília a pranie mafiánskych peňazí?!

Vo svojej poslednej vôli si manželka priala, aby bola založená nadácia Edward and Martha Garbas Charitable Trust, z ktorej príjem mal byť rozdelený medzi Trnavskú a Newyorskú arcidiecézu v pomere 2:1. Zaujímavé je, že túto organizáciu nenájdete nikde na internete, figuruje len v registroch organizácií, kde vykazuje nulové príjmy. Jej správcom je kontroverzný bývalý newyorský kardinál Edward Egan, ktorý bol spájaný so sexuálnym škandalom. Do roku 2000 totiž viedol diecézu v meste Bridgeport, kde kňazi čelili obžalobe zo zneužívania niekoľkých desiatok detí. Egan kňazov neskôr zobral do diecézy späť a na utulanie škandálu zaplatili obetiam 38 miliónov dolárov. Za zmienku stoja aj šeky, ktoré do Trnavy neprišli priamo z nadácie Garbovcov ani Newyorskej arcidiecézy, ale od spoločnosti Wells Fargo. Tá v roku 2008 pohltila neslávne známu banku Wachovia, cez ktorú mali prať bilióny dolárov drogové gangy.

(pfk, ep)

Plus jeden deň 23/01/2013

Miliónová stavba pre dôchodcov

V Jacovciach na západnom Slovensku sa dejú zázraky. Inak si totiž pravdepodobne nemožno vysvetliť skutočnosť, že tamojší luxusný domov pre dôchodcov rastie ako z vody. A nikto nevie povedať, odkiaľ naň miestni berú milióny eur.

A my len prezradíme, že z Jacovciac pochádza bývalý trnavský arcibiskup Ján Sokol. Obec Jacovce neďaleko Topoľčian má asi tisíc osemdesiat obyvateľov. A okrem toho, že sa tu pečie dobrý chleba a narodil sa tu arcibiskup Ján Sokol, je najnovšie známa aj tým, že sa tu stavia penzión pre dôchodcov. A nie hocijaký, rovno za dve celé jeden milión eur. Financovanie tohto domova dôchodcov v Jacovciach má mnoho otázok. Napríklad Ján Sokol tvrdí, že ešte v roku 2008 naň poslal šesťstošesťdesiat tisíc eur z dedičstva po amerických, údajne bezdetných manželoch. Včera sme vám však priniesli rozhovor s dcérou týchto údajne bezdetných manželov.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie Televízne noviny, 21.1.2013)

Darina Kreitschitz: „Sokol využíval peniaze pre seba. A to je zlé, nemal by to robiť, nie je to legálne.“

Redaktor: „Máte takéto informácie?“

Darina Kreitschitz: „Áno, mám. Alright, dovidenia.“

(Koniec archívneho záznamu z relácie Televízne noviny, 21.1.2013)

Redaktor: „Tvrdenia Dariny Kreitschitz však podľa našich informácií niektorí ľudia zvnútra katolíckej cirkvi spochybňujú, lebo podľa nich je to dcéra z prvého manželstva, ktoré

bolo podľa cirkevného práva anulované. Z akých zdrojov sa momentálne financuje domov dôchodcov v Jacovciach, nám nikto nevie povedať. Pripomíname, že ide o stavbu za vyše dva milióny eur, ktorej súčasťou bude napríklad aj wellnes a v Jacovciach jej veľkosťou môže konkurovať možno iba nový kostol. Odkiaľ je financovaný ten penzión, ten domov dôchodcov?“

Lubomír Bošanský, zástupca investora: „Nebudem odpovedať, dobre? Ďakujem za záujem.“

Redaktor: „O sporné financovanie honosnej budovy v Jacovciach sa však podľa našich informácií zaujíma aj polícia. Existuje totiž podozrenie, že milióny na výstavbu domova dôchodcov pochádzajú z predaja, prípadne nevýhodného prenájmu majetku Trnavskej arcidiecézy.“

Andrea Dobiášová, Prezídium Policajného zboru: „Výšetrovateľ vedie trestné stíhanie vo veci, čo znamená, že nie je obvinená zatiaľ žiadna konkrétna osoba.“

Redaktor: „Hovorca Trnavskej arcidiecézy nám dnes nebral mobil. A pýtali sme sa aj obyvateľov Jacovciac. Na osobu Jána Sokola majú rôzne názory. Skôr sa zhodli na tom, že takýto luxusný domov dôchodcov bude iba pre vyvolených.“

Anketa, Jacovce

Opýtaná 1: „Čože sa tu ja môžem do takého domu chystať?“

Opýtaná 2: „To bude len pre bohatých.“

Redaktor: „Prvých šesťdesiatdva klientov v domove dôchodcov by malo byť nasťahovaných už v máji tohto roka.“

Rado Igaz, Markíza, 22/01/2013

Zviditeľnila ich audítorka

O tajomných manželoch Garbovcov by sa možno na Slovensku nikto nedozvedel, keby nebolo audítorky, ktorá skúmala hospodárenie Trnavskej arcidiecézy z čias Jána Sokola. Poukázala na zvláštnu transakciu v januári 2008, pri ktorej odišlo z cirkevného účtu 20 miliónov korún (666-tisíc eur). Peniaze vraj boli darované občianskemu združeniu Metropolitánik, ktorého predsedom bol Sokolov synovec

Jozef. Audítorka však upozornila, že účet združenia sa volá Sokola Jan a podala trestné oznámenie na Generálnu prokuratúru. Pôvod peňazí na projekt doteraz nie je jasný. Arcibiskup tvrdil, že peniaze pochádzajú od bezdetných manželov Garbovcov žijúcich v USA. On sám vraj len naplnil vôľu manželov, ktorí chceli, aby sa na Slovensku postavil domov pre seniorov.

(r), Plus jeden deň, 25.1.2013

Kauza Sokol pokračuje

Kauza Sokol pokračuje. Našej televízii sa podarilo odhaliť ďalšie pochybné praktiky, ktoré siahajú až k synovcovi arcibiskupa Sokola Jozefovi Sokolovi. Ten totiž z obyčajného bankového úradníka z ničoho nič šéfoval Daňovému úradu v Trnave. A to nie je všetko, novú funkciu dostal v období, keď sa o pochybné financovanie na Trnavskej arcidiecéze zaujímali daňoví kontrolóri, ktorí neskôr arcidiecéze naparili rekordnú pokutu.

Synovej arcibiskupa Sokola robil 20 rokov obyčajného úradníka v tejto topolčianskej banke. Pred 2 rokmi sa ale dočkal poriadneho povýšenia.

Hovorí Miroslava Slemenská, hovorkyňa Finančného riaditeľstva: „Bol zaradený na štátzamestnanecké miesto kontrolóra a v tom istom uvedenom období bol poverený zastupovaním riaditeľa Daňového úradu Trnava.“

Reportér TA3: „Jozef Sokol sa k miestu dočasného riaditeľa Daňového úradu dostal bez výberového konania. Nastúpil totiž iba do dočasnej štátnej služby, teda do obdobia, kým nebude vymenovaný nový riaditeľ. Jozef Sokol šéfoval tomuto Daňovému úradu v Trnave presne 6 mesiacov, no a v tomto období sa daňoví kontrolóri zaujímali aj o účtovníctvo na Trnavskej arcidiecéze z čias Jána Sokola. A nakoniec nezostalo iba pri kontrolách. Robert Bezák musel za finančné chyby z éry Jána Sokola zaplatiť takúto vysokú pokutu.“

Obrazovka: 122 000 €

Arcidiecéza ju uhradila presne 3 mesiace po Sokolovom odchode z Daňového úradu. Finančné riaditeľstvo v rodinnom prepojení oboch Sokolovcov problém nevidí.“

Hovorí Miroslava Slemenská, hovorkyňa Finančného riaditeľstva: „Protokol o výsledku daňovej kontroly nevyhotovuje a ani neschvaľuje riaditeľ daňového úradu. Protokol vyhotovuje zamestnanec správcu dane, ktorý daňovú kontrolu vykonával.“

Reportér: „Jozef Sokol sa k celej kauze nevyjadruje. Po svojom odchode z daňového úradu sa zamestnal ako skladník v jednej z miestnych firiem. 122 tisícová pokuta za zle odvedenú

STRUČNE ZO SVETA

Vo veku 83 rokov zomrel v stredu 23. januára kardinál Józef Glemp, najvyšší predstaviteľ poľskej katolíckej cirkvi v rokoch 1981 – 2004. **PETER DODEK, Šport, 25. 12013**

Sokolov Ježiško? Každoročne 10 000 dolárov

SLOVENSKO – Poznáme fakty, ktoré boli doteraz pred verejnosťou starostlivo ukryté. Objavili sme krstnú dcéru Marthy Garbovej, ženy, ktorá s manželom Edwardom roky posielala arcibiskupovi Sokolovi peniaze z Ameriky. Cirkevný hodnostár dostával každý rok, zväčša k Vianociam, štedrý dar: 10-tisíc amerických dolárov. A to aj v čase, keď ešte žiadna nadácia, ktorá prispievala na Trnavskú diecézu, neexistovala! Šli doláre z Ameriky Sokolovi alebo cirkvi?

Rovnakú sumu dostával Sokol aj po smrti Edwarda Garbu (+ 79), ktorý dlho vzdoroval ťažkej chorobe a zomrel 15. augusta 2001. Posielala ich vdova Martha, ktorá zomrela až o päť rokov neskôr. Sokol za to svojej dobrodinke vyprosoval v modlitbách milosť.

Poznali sa

Do miliónovej kauzy arcibiskupa Sokola vniesla svetlo neter Marthy, ktorá žije na Slovensku. „Rodina mi vravela, nech sa do toho nestarám. No vychádzajú nepresné informácie, ktoré chcem uviesť na pravú mieru,“ vraví staršia pani, ktorá si priala zachovať anonymitu. Ukázala nám fotografie i viaceré dokumenty manželov Garbovcov. „Edward, manžel tety Marthy, bol silno veriaci katolík a veľmi bohatý. S arcibiskupom Sokolom sa poznali dlhé roky. Chodil aj za nimi do USA. Keď som po smrti Edwarda bola za tetou v Amerike, vravela, že Sokolovi každý rok posielali 10-tisíc dolárov. Ako dlho, to neviem. Ani to, či mu peniaze dávali ako súkromnej osobe, alebo pre diecézu. No ona ich posielala, až kým nezomrela,“ vraví príbuzná a ukazuje aj list Sokola z roku

2005. Do Trnavskej arcidiecézy tak po smrti bohatého a štedrého katolíka, pôvodom zo Slovenska, tiekli tisíce dolárov nielen z dobročinnnej nadácie Edward and Martha Garba's Charitable Trust, ale aj priamo z vrečka vdovy. Martha zomrela na ťažkú chorobu vo veku 82 rokov. Jej muž bol bohatý, mal domy, ktoré prenajímali. Svojej žene však v poslednej vôli neodkázal ani cent! Všetko odkázal charite. Mohla však dožiť v ich dome a z časti peňazí, ktoré dostávala z nájmov.

Spolu deti nemali

Štedrý darcovia Garbovcovia boli skutočne bezdetní. Hoci sa objavila informácia, že predsa len mali dcéru Darinu Kreitschitz, ktorá dnes žije v Kalifornii, v skutočnosti je dcérou Edwarda z prvého manželstva, ktoré uzavrel ešte na Slovensku. Jej v závete odkázal „iba“ 150-tisíc dolárov. „Edward sa s Marthou zoznámili v Amerike. Raz sa aj rozviedli, ale napokon sa k sebe vrátili. Spolu deti nemali, hoci teta veľmi chcela. Darinu si otec zobral do Ameriky, keď mala asi 15 rokov. Tete však nikdy nepovedala „mama“. Jej vzťah s otcom bol trochu chladnejší,“ dodáva príbuzná.

POĎAKOVANIE: Takto Sokol ňakoval pani Marthe za pomoc.

ARCIBISKUP SOKOL: Okolo jeho peňazí je čoraz viac otáznikov.

MARTHA GARBOVÁ: Sokolovi posielala doláre aj po smrti muža.

GARBOVCI: Arcibiskup od nich dostával štedrý vianočný darček.

ERIKA KRČOVÁ
Plus jeden deň 25/01/2013

daň z príjmu ale údajne nemusí byť pre Trnavskú arcidiecézu posledná. Myslí si to arcibiskup Bezák, emeritný arcibiskup: „Keď si to predsta-

víte, že toto bola pokuta za rok 2000 a 2003, nedá sa po tomto všetkom predpokladať, že môžu prísť aj ďalšie?“ **Lukáš Zuzelka, TA3, 23/01/2013**

Bezák by porazil Fica, ale nechce

Ak by sa prezidentské voľby konali už teraz a kandidoval by aj odvolaný trnavský arcibiskup Róbert Bezák (na snímke), vyhral by s podporou 35,3 percenta respondentov. Predbehol by tak aj súčasného premiéra Roberta Fica, ktorý by skončil druhý so ziskom 29 %. Vyplýva to z prieskumu Agentúry MVK v dňoch 7. až 13. januára na vzorke 1125 respondentov. Nasledoval by Pavol Hrušovský, ktorému by svoj hlas dalo 11,7% opýtaných, Ján Čarnogurský s podporou 9,5%, Milan Kňažko s 8,7% a Andrej Kiska s 5,8 %. „Použili sme vopred definovaný (abecedne usporiadaný) uzavretý zoznam kandidátov, ktorých vybrala Agentúra MVK na základe analýzy personálnych preferencií relevantných voličských segmentov,“ povedal Pavel Haulík z Agentúry MVK. Na takto namodelovaných virtuálnych voľbách by sa nezúčastnilo alebo si spomedzi ponúkaných kandidátov nevedelo vybrať 39,3% účastníkov výskumu. Ak by sa na voľbách mali zúčastniť iba voliči Smeru, voliť by nešlo 27% z nich. Ostatní by volili najmä Fica, ktorý by získal 62,3 %. Bezákovi by svoj

hlas dalo 20,4% a Hrušovskému 5,5% opýtaných. Ak by mali voliť len voliči strán stredopravej opozície (OĽaNO, KDH, Most-Híd, SaS, NOVA, SDKÚ-DS a SMK), na voľbách by sa nezúčastnilo 36,9% opýtaných. Zvíťazil by Bezák s podporou 37,2%, nasledoval by Hrušovský (24,4%) a Čarnogurský (15,5%). Podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika môže kňaz alebo cirkevný predstaviteľ prijať politickú funkciu len s výslovným súhlasom nadriadeného. Ak by sa duchovný rozhodol prijať politickú funkciu bez súhlasu predstaveného, bol by suspendovaný z kňazskej služby. Podľa Kováčika však v prípade novej prezidentskej kandidatúry Róberta Bezáka ide len o čisté špekulácie. Bezák v minulosti v rozhovore pre portál www.tyzden.sk. možnosť prezidentskej kandidatúry odmietol. „Nie. Ale to ani nie je vhodné. Ja som pri tejto žiadosti o prezidenta pochopil, akú chybu spravil Tiso. On tam nemal čo hľadať. Ten, kto sa dal do duchovnej sféry, nemá čo do politickej preskakováť. To ako keby sa kňaz oženil,“ uviedol Bezák. **Šport 25/01/2013**

Bezák by viedol pred Ficom. Museli by však kandidovať

Róbert Bezák a za ním tesne nasleduje Robert Fico. S takýmito výsledkami by sa skončilo prvé kolo prezidentských volieb, naznačuje prieskum agentúry MVK. Odvolaný trnavský arcibiskup by mal 35,3 percenta hlasov, aktuálny premiér Fico o šesť menej. Napriek tomu však stále vyhráva „pán nikto“. Spomedzi ponúkaných kandidátov si nevedelo vybrať takmer 40 percent účastníkov prieskumu. Hlavným problémom je, že kandidátov, ktorí by už potvrdili, že idú do boja o Prezidentský palác, je málo. Kandidatúru už oznámil Andrej Kiska, ten v prieskume skončil na poslednom mieste. Okrem neho už podpisy zbiera Ján Čarnogurský. Bezák však už v minulosti odmietol, že by sa chcel uchádzať o post hlavy

štátu. Cirkev ani nedovoľuje, aby jej hodnostári prijímali štátne alebo verejné funkcie. Predseda vlády zas pripustil, že funkcia prezidenta by bola pre neho ocenením, kandidatúru však nepotvrdil. Uviedol len, že o tom, kto bude kandidátom Smeru na prezidenta sa rozhodne na decembrovom sneme. Ivanovi Gašparovičovi sa končí funkčné obdobie na jar 2014. **(red), HN 25/01/2013**

Prezidentské sympatie (v %)

Róbert Bezák 35,3 Robert Fico 29,0 Pavol Hrušovský 11,7 Ján Čarnogurský 9,5 Milan Kňažko 8,7 Andrej Kiska 5,8 Nevie 39,3

Zdroj - MVK, 7. až 13. januára, prieskum na vzorke 1 125 respondentov

130 000 podpisov za sviatok

130 000 podpisov od občanov má premiéra presvedčiť, aby 15. september zostal voľným dňom. Organizátori petičnej akcie dnes na Úrade vlády odovzdali tisíce podpisových hárkov za zachovanie sviatku Sedembolestnej Panny Márie. Premiér túto otázku zatiaľ neuzavrel. Organizátori akcie sú presvedčení o tom, že posunutie sviatku na nedeľu v štátnej kase nepomôže. Podľa nich tým ušetria iba zamestnávateľia, a to na mzdových príplatkoch. Premiér zatiaľ otázku rušenia voľna počas 1. a 15. septembra neuzavrel s tým, že má ešte dostatok času keďže v tomto roku pripadajú obidva sviatky zhodou okolností práve na nedeľu.

Martin Dilong, organizátor petičnej akcie: „Občania sú za ponechanie tohto sviatku, čoho faktom je takmer 130 000 podpisov od občanov Slovenska. Ľudia a mnohé mimovládne organizácie, takisto podľa Konferencie biskupov Slovenska je vhodné tento sviatok ponechať.“

Martin Strižinec, TA3, 24/01/2013

V prezidentskom prieskume je prvý Bezák

Ak by sa prezidentské voľby konali už teraz a kandidoval by aj odvolaný trnavský arcibiskup Róbert Bezák, vyhral by s podporou 35,3 percenta respondentov. Predbehol by tak aj súčasného premiéra Roberta Fica, ktorý by skončil ako druhý so ziskom 29 percent. Vyplýva to z prieskumu, ktorý v dňoch 7. až 13. januára uskutočnila Agentúra MVK. V poradí ďalší v prieskume skončil Pavol Hrušovský, ktorému by svoj hlas dalo 11,7 percenta opýtaných, Ján Čarnogurský s podporou 9,5 percenta, Milan Kňažko s 8,7 percenta a Andrej Kiska s 5,8 percenta. Podľa politológa Michala Horského ku cti agentúry MVK slúži, že prestala do zoznamu kandidátov zaraďovať Ivetu Radičovicú, ktorá viackrát oznámila, že kandidovať nebude. „Na druhej strane z toho istého dôvodu je problematické zaradenie Róberta Bezáka,“ uviedol Horský. **Pravda, 25/01/2013**

Petícia za zachovanie sviatku

Zachovanie Sviatku Sedembolestnej Panny Márie chcú desaťtisíce ľudí. Reagujú tak na vládou avizovaný úmysel zrušiť dva sviatky. Jeden pripadá na prvého septembra, druhý práve na pätnásteho septembra. Martin Dilong z Iniciatívy občanov za zachovanie sviatku.“

Martin Dilong, Iniciatíva občanov za zachovanie sviatku Sedembolestnej Panny Márie: „Dnes ráno sme na Úrade vlády odovzdali stodvadsaťosemstisíc sedemstošesťdesiatpäť podpisov občanov Slovenska, ktorí sa podpísali pod otvorený list za zachovanie Sviatku

Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska.“

Karolína Ducká, moderátorka: „Zrušenie pätnásteho septembra ako štátneho sviatku by si ale podľa premiéra Fica vyžadovalo otvorenie vatikánskej zmluvy. Vláda preto uvažuje nad tým, že by zákonom len presunula oslavu z pätnásteho septembra na nedeľu v prípade, že vyjde na pracovný deň. Podľa predsedu Konferencie biskupov Slovenska Stanislava Zvolenského by však aj to bolo v rozpore s vatikánskou zmluvou.“

Rádio VIVA, 24/01/2013

O záchranu gotickej kaplnky v Koši sa zaujímajú aj domáci, aj široká verejnosť

Časť poddolovanej obce Koš ustúpila ťažbe uhlia. Vzácnu gotickú svätyňu kostola, ktorá vážila 500 ton, previezli do stredu obce. Unikátny transfer pamiatky v roku 2000 bol však jednou z posledných aktivít na jej záchranu a využitie. Trápi to nielen obyvateľov obce, ale aj širokú verejnosť.“

Marián Ondáš, redaktor RTVS: „Odborníci z Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne pracovisko Prievidza sakrálny objekt preskúmali.“

Mária Dvončová, vedúca prieskumného pracoviska Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne: „Bolo zistené, že objekt je absolútne nezabezpečený. Boli otvorené dvere, okná, tie obnovy ktoré tam boli prevedené týmto spôsobom strácajú na svojej hodnote.“

Marián Ondáš, redaktor RTVS: „Nedostatok financií a nevyjasnené vlastnícke vzťahy brzdili dokončenie zaujímavého projektu záchran.“

Mária Dvončová, vedúca prieskumného pracoviska Krajského pamiatkového úradu v Trenčíne: „My sme vyzvali vlastníka, rímskokatolícku cirkev, správcu farnosti Koš, aby tieto veci zabezpečil. Dôstojný pán farár sa nechal počuť, že prostredníctvom obce takéto veci sa môžu konať a keď som

poprosila pána starostu Zavadinku, bol veľmi ústretový.“

Marián Ondáš, redaktor RTVS: „Vlastníkom tohto sakrálneho objektu je cirkev.“

Zuzana Juhaniaková, hovorkyňa Biskupského úradu v Banskej Bystrici: „Pre katolícku cirkev je záchrana gotickej svätyne stále otvorená záležitosť. V princípe sa potešíme profesionálnym krokom v prospech jej záchran.“

Marián Ondáš, redaktor RTVS: „Obyvatelia Koša majú veľký záujem, aby sa dodržal pôvodný projekt záchran.“

Štefan Zavadinka, starosta obce Koš: „Vedľa tejto prevezenej kaplnky boli v teréne zvýraznené pôvodné základy, okolo by bola vytvorená nejaká pekná verejná zeleň, chodníky. Obec by určila pomocné pracovné sily.“

Marián Ondáš, redaktor RTVS: „Je tu aj skupina dobrovoľníkov, ktorá chce pamiatke pomôcť bez veľkých peňazí.“

Petra Dzuriková, aktivistka v oblasti cestovného ruchu: „Snáď by sa našli nejaké peniaze, aspoň aby sme to podporili zo začiatku ako náučný chodník. Čiže by sme vybudovali nejakú náučnú tabuľu, aby turisti, ale aj ľudia ktorí tu žijú mnohí vôbec nevedia, prečo sa tá kaplnka presúval, aké to bolo zložité.“

Rádio Regina, 24.1.2013

Pápež sa „namotal“ na Twitter

Pápež Benedikt XVI. sa zrejme stáva čoraz väčším fanúšikom internetu, alebo lepšie povedané sociálnych sietí. Po tom, čo svet obletela správa o jeho novom konte na Twitteri sa tentoraz pochvalne vyjadroval na ich adresu.

Podľa jeho vyjadrení zverejnených nemeckou tlačovou agentúrou je potrebné, aby človek udržiaval krok s dnešnou dobou a aby sa prostredníctvom nových technológií šíрили dobré správy. Navyše podľa neho môžu sociálne siete posilniť medziľudské vzťahy a inštitút rodiny. Pápež Benedikt XVI. začal tvitovať v decembri v rôznych jazykoch. TV JOJ, 24.1.2013

Nová svätá móda

BRISTOL - Nie je hriech vyzeráť pekne. Tradičné rúcha duchovných sú výsledkom dlhého vývoja, na ktorom sa podieľali početní neznámi „návrháři“. Prečo by sa teda rúcha Božích služobníkov a liturgické predmety neprispôsobili súčasnému vkusu? To je záhada módnjej prehliadky pre duchovných, ktorá sa konala v Británii.

Nové nemusí byť v rozpore s tradičným. Na akciu v Bristole, ktorú organizovala britská škola módy CRE, prišlo až 2 000 duchovných rôznych cirkví. Predviedli tam návrhy rúch pre duchovných celej škály cirkevnej hierarchie - od budúcich kňazov až po arcibiskupov, oblečenia pre mužov aj ženy, obradné rúcha, ale aj neformálne oblečenie na voľné chvíle. V novom dizajne boli aj bohoslužobné predmety - kríže, krucifixy, šperky, ružence, kadidelnice, svietniky a sviečky... „Návrhy pochádzajú z dielni dizajnérov, ktorí sa špecializujú na cirkevné rúcha, a od výrobcov, ktorí sa tomu venujú,“ vysvetlil Stephen Goddard z CRE. Na módné mólo vyšli duchovní. Reverend reformovanej cirkvi Tom MacMeekin ukázal ornát od návrhárky Juliet Hemingra, skráslený křišťálmi od Swarovského. „Myslím si, že kňazi by namiesto čiernej mali nosiť svetlé farby,“ vysvetlil Goddard.

(red), Nový Čas, 25.1.2013